

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/238/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8609201456
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8609201456.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobkyne X. M., nar. X.X.XXXX, bytom XXX XX M. XX, zastúpená JUDr. Marekom Sahuľom, advokátom JURISCONSULTI, Hlavná 111, P.O. BOX 265, 080 01 Prešov proti žalovanému U. B., nar. XX.X.XXXX, bytom B. XX, XXX XX F., o zaplatenie 8 962,36 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Svidník č.k. 6C 120/2009-95 zo dňa 27.5.2014 a proti uzneseniu Okresného súdu Svidník č.k. 6C 120/2009-100 zo dňa 4.9.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok súdu prvého stupňa okrem výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vracia vec na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Odporcovi oslobodenie od platenia súdnych poplatkov nepriznáva.

Potvrdzuje uznesenie súdu prvého stupňa č.k. 6C 120/2009-100 zo dňa 4.9.2014.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 8.155,75 eura s 9,5 % úrokom z omeškania ročne od 8.4.2009 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi na trovách konania sumu 1.059,26 eur, z toho sumu 537,50 eur k rukám žalobkyne a sumu 521,76 eur k rukám právneho zástupcu JUDr. Mareka Sahuľa do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Prvostupňový súd vychádzal zo žaloby, v ktorej žalobkyňa žiadala zaplatiť sumu 8.962,36 eur s prísl., pretože v čase od 13.4.2006 do 25.1.2007 postupne požičiavala žalovanému finančné prostriedky, ktoré čiastočne žalovaný vrátil, avšak zostal dlžný sumu 8.962,36 eur, ktoré jej nevrátil aj napriek príslubu, že tak urobí.

Proti žalovanému bolo vedené trestné konanie, ktoré sa skončilo pred Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 2T 93/2008 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1To 38/2012-425, kde bol žalovaný uznaný vinným.

Prvostupňový súd ďalej zistil, že pred podaním žaloby žalobkyňa prijala od žalovaného sumu 24.000,- Sk, teda 692,65 eur.

Bolo zistené, že žalovaný bol uznaný vinným z trestného činu podvodu, pričom v rámci trestného konania bola ustálená škoda vo výške 8.952,40 eur, teda 269.700,- Sk.

Prvostupňový súd vec posúdil jednak podľa ust. § 415 OZ a ďalej podľa § 420 ods. 1, 3 OZ a § 135 veta tretia O.s.p. a § 153 ods. 1 O.s.p. Na rozhodnutie o úrokoch z omeškania aplikoval ust. § 517 ods. 2 OZ a § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 586/2008 Z.z. Na základe skutkového stavu a citovaných zákonných ustanovení žalobe ako dôvodnej vyhovel, pretože mal preukázané, že právoplatným rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 1To 38/2012-425 zo dňa 14.11.2012 bol uznaný vinným zo spáchania

prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zákona. Žalobkyňa bola podľa § 288 ods. 1 Tr. por. odkázaná s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Prvostupňový súd bol pri rozhodovaní viazaný rozhodnutím o tom, že bol spáchaný trestný čin konaním žalovaného. Základ nároku bol týmto rozsudkom preukázaný. Pokiaľ ide o zavinenie ako predpoklad vzniku zodpovednosti za škodu, musí sa naň vzťahovať z hľadiska aplikácie § 135 ods. 1 O.s.p. to isté, čo na protiprávne konanie a príčinnú súvislosť. Protiprávnym konaním žalovaného bola žalobkyni spôsobená škoda, z ktorej žalovaný zaplatil len 796,65 eura. Preto prvostupňový súd podľa § 420 ods. 1 OZ žalobkyni čiastočne vo výške 8.155,75 eur vyhovel a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Keďže žalovaný je v omeškaní s úhradou uvedenej škody, priznal žalobkyni aj úroky z omeškania od podania žaloby, t.j. od 8.4.2009 do zaplatenia.

Prvostupňový súd rozhodol o trovách konania podľa § 142 ods. 1 O.s.p. pričom poukázal na úspešnú žalobkyňu, ktorej vzniklo právo na náhradu trov konania. O povinnosti zaplatiť trovy konania žalobkyni k rukám jej právneho zástupcu rozhodol podľa § 149 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalovaný, ktorý namietal rozhodnutie súdu prvého stupňa. Na pojednávaní nebolo preukázané, či si vôbec finančné prostriedky požičal a žalobkyňa ani dostatočne nepreukázala, že takú sumu mu poskytla. Je rozpor v sume, ktorú žaluje, resp. požaduje späť. S rozsudkom nesúhlasil.

K odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadrila žalobkyňa, ktorá poukázala na to, že žalovaný bol právoplatne odsúdený za trestný čin rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 1To 38/2012. Preto je dôvod uplatňovaného nároku dôvodný. Uplatnila si trovy odvolacieho konania.

Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 10 ods. 1 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad ustanovených v § 212 O.s.p., vo veci nenariadil odvolacie pojednávanie, čo je v súlade s ust. § 214 ods. 1, 2 O.s.p. a zistil, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že žalobkyňa žiadala, aby súd zaviazal žalovaného na náhradu škody vo výške 8.962,36 eur s 9,5 % ročným úrokom z omeškania od 1.2.2007 do zaplatenia a trovy konania, pretože bolo nepochybne preukázané, že žalovaný si skutočne od žalobkyne požičal uvedenú sumu, ktorú nevrátil, pričom bol aj právoplatne odsúdený za trestný čin.

Zo spisového materiálu ďalej vyplýva, že trestným rozkazom Okresného súdu Prešov č.k. 2T 93/08-109 bol žalovaný uznaný vinným z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. zák., ktorý spáchal tak, že v období od 13.4.2006 do 25.1.2007 na rôznych miestach v P. a inde si od X. M., M., pod rôznymi zámienkami postupne požičal finančné prostriedky v rôznych sumách, predstieral, že je 36 ročný rozvedený podnikateľ z P., ktorý s X. M. plánuje v budúcnosti žiť. V čase, keď si peniaze požičiaval vedel, že tieto nebude schopný v plnej výške vrátiť, čím spôsobil X. M. škodu vo výške 270.000,- Sk, za čo bol potrestaný a X. M. bol povinný zaplatiť škodu vo výške 270.000,-Sk.

Po podaní odporu proti tomuto trestnému rozkazu vo veci rozhodol Okresný súd Prešov rozsudkom, kde bol uznaný za vinného z prečinu podvodu, pri tom istom skutku a žalovaná X. M. bola ako poškodená s nárokom na náhradu škody odkázaná na konanie vo veciach občianskoprávných.

Po podaní odvolania proti uvedenému rozsudku rozhodol Krajský súd v Prešove pod č.k. 1To 38/2012-425 tak, že žalovaný je vinný za žalovaný skutok, čím X. M. spôsobil škodu 8.952,40 eur (269.700,- Sk). Bol mu uložený trest a poškodená X. M. s jej nárokom na náhradu škody bola odkázaná na občianske súdne konanie.

Prvostupňový súd o uplatnenom nároku vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania. Na pojednávaní dňa 27.5.2014 (č.l. 92 a nasl. spisu) po tom, čo dokazovanie vo veci vyhlásil za skončené a po záverečnom stanovisku právneho zástupcu (zrejme žalobkyne) vykonal ďalšie dokazovanie oboznámením sa so žalobou a pripojenými listinnými dôkazmi a trestným spisom.

K uvedeným dôkazom sa účastníci konania už nemali možnosť vyjadriť.

Predmetom uplatneného nároku je nárok na náhradu škody, ktorá mala vzniknúť žalobkyni v súvislosti so spáchaním trestného činu žalovaným. Rozhodnutie o vine je podľa § 135 ods. 1 O.s.p. pre občiansko-právny súd záväzné, pretože súd je viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnutelný podľa osobitných predpisov a kto ich spáchal.

Pokiaľ v odsudzujúcom trestnom rozsudku je uvedená výška škody ako kvalifikačný moment, aj keď je vo výroku rozsudku orgánu uvedeného v § 35 ods. 1 O.s.p. presne vyčíslená, súdy v občianskom súdnom konaní touto časťou výroku trestného rozsudku nie sú viazané. Medzi výškou škody uplatniteľnou v adhéznom konaní a výškou škody rozhodujúcou pre posúdenie trestnej stránky veci môže byť rozdiel.

V občianskom súdnom konaní musia byť v záujme preukázania výšky nároku vykonané ďalšie dôkazy a zistenia potrebné pre rozhodnutie o náhrade škody v prospech žalobkyne. Škoda totiž je definovaná v ust. § 442 Občianskeho zákonníka a ide o každú majetkovú ujmu, ku ktorej došlo nedovoleným alebo protiprávnym konaním iného subjektu, za čo tento subjekt zodpovedá. Ust. § 442 ods. 1 OZ stanovuje, že sa uhrádza skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo, teda ušlý zisk.

V občianskom súdnom konaní je povinnosť účastníkov konania označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Ide o unesenie tzv. dôkazného bremena, ktoré môže sa v sporovom konaní v priebehu konania postupne presúvať v závislosti od tvrdení účastníkov konania. Každý účastník je povinný na preukázanie svojich tvrdení, pokiaľ mieni byť v konaní úspešný, označiť dôkazy, ktorými preukáže svoje tvrdenia.

Súd nemusí vykonať všetky dôkazy, avšak vykoná také dôkazy, ktoré vedú k zisteniu skutkového stavu dôležitého pre rozhodnutie v tejto veci.

V prejednávanej veci však žalobkyňa neprodukovala jeden dôkaz svedčiaci o tom, že žalovaný jej spôsobil škodu vo výške 8.962,36 eur, navyiac, keď výška škody je pochybná už aj s poukazom na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 1To 38/2012-425 zo dňa 14.11.2012, kde výška škody je ustálená na sumu 8.952,40 eur, ktorá výška bola pre účely odvolacieho trestného konania kvalifikačným momentom.

Ďalej bolo zistené, že prvostupňový súd sa vôbec nezaoberal obranou žalovaného, ktorú vzniesol v odpore proti platobnému rozkazu v tejto veci, kde uviedol, že peniaze žalobkyni vrátil a zostáva mu vrátiť približne 400 eur. Aj žalovaný je povinný na svoje tvrdenie označiť dôkazy, aby svoje dôkazné bremeno uniesol. Prvostupňový súd však týmito okolnosťami sa vôbec nezaoberal, vo veci nevykonával žiadne dôkazy.

Z obsahu spisu totiž odvolací súd nezistil, akým spôsobom bolo vykonané dokazovanie listinami, ktoré sa nachádzajú v spisovom materiáli, pričom prvostupňový súd vyvodzoval zistenia aj na listinných dôkazoch, ktoré mali byť vykonané pred súdom prvého stupňa. Prítom spôsob vykonania dokazovania listinami je uvedený v ust. § 129 ods. 1 O.s.p.

Pri dokazovaní pripojeným spisom tak, ako sa to stalo v prejednávanej veci, nie je možné vykonať dôkaz celým trestným spisom, ale dôkaz spisom je možné vykonať tak, aby bolo možné preskúmať, ktoré konkrétne dôkazné prostriedky zo spisu boli použité. V zápisnici je potrebné presne zaprotokolovať, ktoré strany, prípadne ktoré listiny obsiahnuté v spise boli prečítané.

Prvostupňový súd vykonáva dokazovanie pred tým, než vyhlási dokazovanie za skončené. Všetky dôkazy, ktoré boli vykonané po vyhlásení tohto uznesenia, ku ktorým nebolo umožnené účastníkom konania sa vyjadriť ani zaujať stanovisko a dokonca ktoré dôkazy mali podstatný vplyv na rozhodnutie vo veci samej a ktoré nie sú vykonané zákonným spôsobom, je možné považovať za dokazovanie, ktoré nemá vplyv na správne zistenie skutkového stavu a nie je v súlade so zákonom. Týmto postupom pri dokazovaní sa odníma účastníkom konania právo na spravodlivý súdny proces.

Preto odvolaciemu súdu neostávalo nič iné, než rozhodnutie súdu prvého stupňa, a to konkrétne rozsudok prvostupňového súdu, zrušiť vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni 8.155,75

eur spolu s úrokom z omeškania a súvisiaci výrok o trovách konania a v rozsahu zrušenia vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a rozhodnutie podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ O.s.p.

Úlohou prvostupňového súdu bude vo veci vykonať riadne dokazovanie po tom, čo sporové strany predložia dôkazy na svoje tvrdenia. Dokazovanie bude vykonané zákonným spôsobom.

Až po tom bude môcť prvostupňový súd vo veci zákonne a správne rozhodnúť a zároveň rozhodnúť aj o trovách konania.

V súvislosti s rozhodovaním o trovách konania dáva do pozornosti odvolací súd prvostupňovému súdu, že aplikácia ust. § 142 ods. 1 O.s.p. je prípustná len v prípade, pokiaľ účastník konania má v celom rozsahu úspech. Keď ide o úspech čiastočný, ako sa to javí z tohto rozhodnutia, kde čiastočne nárok žalobkyne bol zamietnutý, ktorý výrok napadnutý nebol, sa rozhoduje o trovách konania buď podľa § 142 ods. 2 alebo podľa § 142 ods. 3 O.s.p.

Napadnutým uznesením súdu prvého stupňa č.k. 6C 120/2009-100 zo dňa 4.9.2014 bola žalovanému uložená povinnosť, aby v lehote do 15 dní od doručenia tohto uznesenia zaplatil za odvolanie súdny poplatok vo výške 537,50 eur podľa položky I/1 písm. a/ a bod 3 poznámok k položke I Sadzobníka súdnych poplatkov.

Ide o poplatok za odvolanie. Žalovaný vo vzťahu k tomuto uzneseniu súdu prvého stupňa podal odvolanie, pretože nemá príjem, iba 247,80 eur invalidný dôchodok. Manželka nepracuje a majú 3 maloleté deti. Preto žiadal o oslobodenie od súdneho poplatku.

Odvolací súd vyzval žalovaného, aby do 15 dní od doručenia výzvy zaslal odvolaciemu súdu vyplnené tlačivo pre dokladovanie pomerov účastníka konania, ktorý navrhuje, aby mu bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 138 ods. 1 O.s.p. a aby preukázal osobné a majetkové pomery odôvodňujúce oslobodenie od súdneho poplatku. Tlačivo mu bolo zaslané, avšak žalovaný uvedenú zásielku neprevzal v odbernej lehote. Preto zásielka dňa 2.1.2015 bola vrátená odvolaciemu súdu. Uvedený deň je preto potrebné považovať podľa § 47 ods. 2 O.s.p. za deň jej doručenia.

Podľa § 138 ods. 1 O.s.p. na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníkov odôvodňuje a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Odvolací súd zistil, že žalovaný nepreukázal aj keď na jeho strane je dôkazná povinnosť, pokiaľ žiadal oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, svoje osobné a majetkové pomery odôvodňujúce jeho žiadosť o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov podľa § 138 ods. 1 O.s.p. Keďže ide o návrhové konanie a návrh musí byť riadne zo strany navrhovateľa preukázaný, odvolaciemu súdu neostávalo nič iné, len odporcovi oslobodenie od platenia súdnych poplatkov nepriznať.

Odvolací súd podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa o poplatkovej povinnosti žalovaného, ktorá mu bola prvostupňovým súdom uložená za podanie odvolania proti napadnutému rozsudku, pretože neboli zistené okolnosti odôvodňujúce mu priznať oslobodenie od platenia súdneho poplatku podľa § 138 ods. 1 O.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.